

28 ta' Marzu, 1960

Imħallef:—

Onor. Dr. A. Magri, B.Litt., LL.D.

Joseph Lepre

versus

Avukat Dr. Joseph Tabone Adami et. ne.

**Żwieg — Domicilju — Nullità — Kan. 1094 tal-Kodiċi
Kanoniku.**

Hu prinċipju adottat mill-ġurisprudenza tagħna illi l-validità ta' żwieg li jkun għe celebrat barra minn dawn il-Gżejfer għandha tiġi regolata m'ill-tiġi nazzjonali tar-raġel viġenti fl-Istat li għaliex hu jappartjeni; u d-domicilju tal-orġini jibqa' jsehh sakemm ma jiġix pruvat illi tbiiddel u għe assunt domicilju iehor; u sabiex dan it-tibdil jista' jinghad li sar hemm bżonn illi dak li jkun ikollu l-intenzjoni li jabbanduna d-domicilju li jkollu bil-ħsieb li ma jirritornax aktar f'dan id-domicilju.

Għaldaqstant, żwieg celebrat barra minn dawn il-gżejfer minn persuna mwielda u mġhammda f'Malta, u li tappartjeni lill-Knisja Kattolika u baqghet f'din il-Knisja, għandu tiġi regolat mill-Kodiċi Kanoniku, u huwa null jekk ma għe celebrat bil-formalitajiet preskritti minn dan il-Kodiċi.

Il-Qorti:— Rat l-att tač-čitazzjoni li bih l-attur, premissi d-dikjarazzjonijiet nečessarji u mogħtija l-provvedimenti opportuni, peress li fil-kawża "Il-Qorti vs. Joseph

Lepre" Hilda Shaw, sive Lepre, talbet il-manteniment għaliha u għal binha David minn għand l-attur f'din il-kawża; u peress li l-istess Joseph Lepre, "inter alia", eċċepixxa illi ż-żwieġ tiegħu mal-imsemmija Shaw mhux validu, billi ma gie x stipulat bir-rit prefiss mil-Knisja Kattolika Apostolika Rumana, li lilha jappartjeni, liema eċċezzjoni għet mogħtija wkoll in konfront tal-minuri David; u billi b'digriet tat-2 ta' Diċembru 1957, fil-kawża "Il-Qorti vs. Joseph Lepre", il-Qorti Ċivili Prim'Awla tal-Maestà tar-Regina dehrilha li hu xieraq li l-impunjattiva opposta minn Joseph Lepre tiġi minnu dedotta b'azzjoni separata anki fil-konfront u fil-kontestazzjoni tal-imsemmi minuri David Lepre, u pprefiġġiet lill-istess Joseph Lepre hmistax il-għarnata żmien biex jipproponi l-azzjoni opportuna għall-impunjattiva taż-żwieġ fuq imsemmi; u peress li l-attur huwa malti mghammed f'Malta fil-Knisja Kattolika Apostolika Rumana, u domiciljat f'dawn il-Gżejjer, u fihom residenti; u peress li fis-16 ta' April 1955, fir-"Registry Office" ta' Portsmouth, l-Ingilterra, l-attur Joseph Lepre u l-imsemmija Hilda Shaw kkuntrattaw żwieġ ċivili mingħajr osservanza tal-formalitajiet preskritti mill-Liġi Kanonika għal żwieġ għall-Kattoliċi, li jirrikjedi l-forma ta' ċelebrazzjoni stabilita mill-"Concilio di Trento" anki fejn waħda mill-partijiet, bħal fil-każ attwali, hija kattolika; u peress li dan iż-żwieġ ċivili huwa null u bla effett skond il-liġi ta' dawn il-Gżejjer; talab li, għar-raġunijiet premessi jiġi dikjarat u deċiż illi ż-żwieġ ċivili kuntrattat bejn l-attur u l-imsemmija Hilda Shaw fis-16 ta' April 1955 fir-"Registry Office" ta' Portsmouth, kif jirriżulta miċ-ċertifikat eżibit fil-kawża "Il-Qorti vs. Joseph Lepre", huwa null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha li trid il-liġi. Bl-ispejjeż;

Omissis;

Ikkunsidrat;

Illi huwa magħruf il-prinċipju, adottat mill-ġurisprudenza tal-Qrati Tagħna, illi l-validità ta' żwieġ li jkun ġie ċelebrat barra minn dawn il-Gżejjer għandha tiġi regolata

mill-liġi nazzjonali tar-raġel vigenti fl-Istat li għaliegħ dan jappartjeni (Kollez. XVIII-I-96; XXXVIII-II-501). Din il-liġi, infatti, tikkostitwixxi dak li jissejjaħ l-istatut personali tiegħu, li jsegwiegħ kull fejn ikun. U billi ma tinsabx ebda dispożizzjoni leġislattiva lokali f'din il-materja, il-Qrati Tagħna kostantement irrikorrew għall-prinċipju tad-Dritt Inġliż (Kollez. XXV-I-636; XXIX-II-942; u App. Kumm. 20.11.'59 in re "Mifsud vs. Lemos"), jiġifieri rrite-nnew illi l-istatut personali hu regolat mill-liġi tad-domicilju;

Illi, kif josserva Halsbury, "every person at birth becomes a member both of a political and of a civil society. The former determines his political status or nationality, on which depends his allegiance to a sovereign; the latter determines his civil status. This means that the law which governs the civil society into which he is born, the law of his domicil of origin, is attached to his person, and remains so attached wherever he goes, unless and until he ceases to be a member of that society; and this he can only do by becoming a member of another civil society, or changing his domicil; upon which the law of the new domicil becomes attached to him in the same manner" (Laws of England, Vol. VI, no. 242, Hailsham Edition);

Minn dan jidher illi d-domicilju tal-origini jibqa' jsehh sakemm ma jiġix pruvat illi tbidel u gie assunt domicilju ieħor; u sabiegħ dan it-tibdil isir, hemm tżonn illi dak li jkun ikollu l-intenzjoni li jabbanduna d-domicilju li jkollu bil-ħsieb li ma jirritornax iżjed f'dak id-domicilju ("animus non revertendi"). F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Appell, fil-kawża "Dimech utrinque" deċiża fis-16 ta' Jannar 1925, hekk marret tesprimi ruħha:— "Come venne ripetutamente deciso da questi tribunali, in base alle regole di diritto che governano la materia, per dirsi di avere uno cambiato il suo domicilio d'origine non è sufficiente la lunga dimora in paese straniero per motivo di commercio o di lavoro, anche quando egli avesse portato con sè la sua famiglia, ma è mestieri che risulti, anche con prove dirette o congetturali, ma precise e concludenti, che egli non abbia avuto intenzione di ritornarvi. Finchè non si provi

in siffatto modo che l'individuo di cui trattasi abbia fissato un nuovo domicilio con la ferma volontà di stabilirsi permanentemente, egli deve ritenersi aver serbato il domicilio d'origine" (Kollez. XXVI-I-1). U f'dan is-sens baqghet il-ġurisprudenza tagħha (Kollez. XXIX-I-759 u 1087; XXXIII-II-349; XXXVI-II-39; XXVII-I-397). Konsewwentement, it-tibdil tad-domicilju għandu jiġi pruvat minn min jinvoka t-tibdil (Kollez. XX-I-62; XXXVII-I-397); u fil-każ tagħna mill-konvenuta Hilda Shaw;

Illi, premissi dawn il-konsiderazzjonijiet, jehtieg li jiġi ezaminat jekk l-attur biddelx id-domicilju tiegħu tal-origini, kif tippretendi l-konvenuta, jew ikkonservax dak id-domicilju, kif jgħid l-attur;

Illi huwa twieled Malta fit-8 ta' Diċembru 1900, u l-għada gie mghammed fil-Knisja Parrokkjali tal-Isla (fol. 4). Huwa, kif xehed, baqa' kattoliku, u anki fiz-żmien li kien l-Ingilterra kien jiffrekwenta l-Knisja (fol. 11 tergo). Kif jidher mid-dokument fol. 27, fid-19 ta' Novembru 1925 huwa dahal bħala fitter it-Tarzna, u fil-21 ta' Lulju 1944 gie trasferit Lixandra, minn fejn irritorna Malta fis-7 ta' Novembru 1945, u baqa' sad-29 ta' Lulju 1946. Allura mar Portsmouth biex jaħdem (fol. 31). u fit-12 ta' Awissu 1946 beda jaħdem fit-Tarzna ta' hemm. Sadattant, wieħed mill-uffiċjali ta' post ipproponielu l-"establishment", u b'hekk ikollu, meta jirtira, £2 fil-ġingħa iżjed fil-pensjoni. purkè jibqa' hemm; iżda l-attur ma aċċettax. billi kien bi hsiebu jirritorna Malta (fol. 31); u dan ir-rifjut kien preċiżament fit-22 ta' Jannar 1952, kif jidher mill-imsemmi dokument fol. 27. Qabel ma żzewweġ. l-attur talab it-transfer għad-Dockyard ta' Malta, u baqa' mal-konvenuta li jiġu Malta ġa miżżewġin (fol. 11). Fis-16 ta' April 1955 il-kontendenti żzewġu biss quddiem ir-Registrazzjoni ta' Portsmouth; wara xi xahar ġew Malta, u l-attur baqa' hawn sal-lum;

Illi minn dan jidher li l-attur ma biddelx id-domicilju tiegħu tal-origini, li kien u baqa' d-domicilju malti. Ma jiswiex dak li xehdet il-konvenuta, illi huwa ried jiġi Malta minhabba kwistjoni li kellu mal-"Inland Revenue Depart-

ment"; għaliex din iċ-ċirkustanza, apparti l-verosimiljanza tagħha, għet miċhuda mill-attur, li, kif xehed (fol. 58), dejjem hallas regolarment l-"income tax", u ebda prova kuntrarja ma saret fuq daqshekk;

Illi konsegwentement, iż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jigi regolat mill-Ligi Kanonika, illi fl-assenza ta' ligi oħra espressa tiffirma parti ntegrali mid-Dritt Ċivili Malti (Kollez. XXV-I-636; XXV-II-442; XXIX-II-1139). U skond il-kanone 1094 tal-Kodiċi Kanoniku, "ea tantum matrimonia valida sunt quae contrahunter coram parochi, vel loci ordinario, vel sacerdote ab alterutro delegato, et duobus saltem testibus, secundum tamen regulas expressas in canonibus quae sequuntur"; u fil-każ taħt eżami din id-dispożizzjoni ma għetx osservata; bil-konsegwenza illi dak li sar quddiem ir-Registratur ta' Portsmouth mhux validu;

Għal dawn il-motivi;

Tilqa' t-talba tal-attur; bl-ispejjeż.

